

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

U Velikom Vojvodstvu Luksemburgu redovni sud za građanske i trgovačke stvari je okružni sud (*tribunal d'arrondissement*). Postoje dva okružna suda, jedan u okrugu Luxembourg, a drugi u okrugu Diekirch.

Okružni sud nadležan je za sve građanske i trgovačke predmete u kojima nadležnost nije zakonom dodijeljena drugom sudu.

Treba napomenuti da, za razliku od drugih država, u Luksemburgu ne postoji poseban sud za trgovačke predmete, nego ih rješavaju posebna vijeća okružnog suda. Međutim, trgovački se predmeti rješavaju pojednostavnjenim postupkom.

Posebni sudovi nadležni su prvenstveno za:

sporove male vrijednosti: za sporove vrijednosti manje od 10 000 EUR nadležni su niži sudovi (*justices de paix*). Postoje tri niža suda u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu: jedan u Luxembourg, drugi u Esch-sur-Alzetteu i treći u Diekirchu, a svaki je nadležan za određeno područje;

sporove iz radnog prava: za sporove povezane s izvršenjem ugovora o radu nadležan je radni sud (*tribunal du travail*). Postoje tri radna suda u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu: jedan u Luxembourg, drugi u Esch-sur-Alzetteu i treći u Diekirchu, a svaki je nadležan za određeno područje. U praksi, radni sud nalazi se u prostorima nižeg suda;

ugovore o najmu: zakonom je nadležnost u sporovima oko ugovora o najmu povjerena sucima nižeg suda (*juge de paix*), neovisno o vrijednosti spora. Spor koji se odnosi na utvrđivanje najamnine treba uputiti odboru za najmnine (*commission des loyers*) u pojedinoj općini prije upućivanja nadležnom sudu;

sporove zbog međusudskih odnosa: većina sporova zbog međusudskih odnosa kada je riječ o, primjerice pravima služnosti ili problemima međa potpadaju pod nadležnost sudaca nižeg suda. Ako se, međutim, spor zakomplicira i traži se naknada štete, odlučujući je iznos tužbe: za iznose veće od 10 000 EUR nadležan je okružni sud;

sporove zbog socijalne sigurnosti: u sporovima zbog socijalne sigurnosti nadležno je Arbitražno vijeće za socijalnu sigurnost (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*). Vijeće zasjeda u Luxembourg, a njegova nadležnost pokriva područje cijele države;

probleme osobnog bankrota: za odlučivanje o predmetima osobnog bankrota nadležan je sudac nižeg suda.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?**2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?**

Suci nižeg suda nadležni su za rješavanje građanskih i trgovačkih predmeta čija je vrijednost (ne uključujući kamate i troškove) manja od 10 000 EUR. Za sporove veće vrijednosti nadležan je okružni sud.

Okružni je sud u svakom slučaju nadležan za predmete kod kojih se ne utvrđuje novčana vrijednost, kao što je slučaj u obiteljskim predmetima.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)**2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti**

U pravilu je nadležan sud u mjestu u kojem tuženik živi. Svrha je tog pravila zaštititi tuženika jer se pretpostavlja da mu je lakše braniti se pred sudom koji je najbliži njegovome prebivalištu.

Ako je tuženik fizička osoba, nadležan je sud njegova prebivališta ili boravišta.

Ako je tuženik udruga ili trgovačko društvo, poziva se pred sud u mjestu u kojem se nalazi njegovo sjedište, ali i pred sud u mjestu u kojem ima podružnicu ili agenciju, pod uvjetom da u tom slučaju ima predstavnika ovlaštenog za postupanje s trećim osobama i pod uvjetom da je taj spor povezan s djelatnosti te podružnice ili agencije.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo**2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?**

Kad je riječ o ugovoru tužitelj može postupak pokrenuti pred sudom u mjestu prebivališta tuženika ili, ovisno o vrsti ugovora, pred sudom u mjestu isporuke pošiljke ili mjestu pružanja usluge.

Kad je riječ o prekršajnoj odgovornosti ili o pokretanju građanske tužbe u okviru kaznenog postupka, zahtjev se može podnijeti sudu u mjestu u kojem tuženik živi ili sudu u mjestu u kojem je pretrpljena šteta ili u kojemu je nastao štetni događaj.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U slučaju:

1. zahtjeva maloljetnika za sklapanje braka, zahtjeva za poništaj braka, zahtjeva za ukidanje ili produljenje odgode sklapanja braka, prigovora na sklapanje braka ili zahtjeva za ukidanje takvih prigovora
2. zahtjeva koji se odnose na predbračne ugovore i bračnoimovinske režime i zahtjeva za podjelu imovine
3. zahtjeva koji se odnose na prava i obveze bračnih drugova i doprinose za troškove braka ili registriranog partnerstva
4. raskida registriranog partnerstva
5. zahtjeva za uzdržavanje
6. zahtjeva u vezi s ostvarivanjem osobnih odnosa s djecom, mjestom stanovanja i doprinosom za troškove uzdržavanja i obrazovanja djece
7. zahtjeva u vezi s izvršavanjem roditeljske odgovornosti, isključujući zahtjeve u vezi s oduzimanjem roditeljske odgovornosti
8. odluka o pravnom upravljanju imovinom maloljetnika i odluka o skrbništvom nad maloljetnicima
9. zahtjeva za zabranu povratka u dom za osobe udaljene iz njihova doma na temelju članka 1. stavka 1. izmijenjenog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji od 8. rujna 2003. (*loi modifiée du 8 septembre 2003 sur la violence domestique*), zahtjeva za produljenje tih zabrana na temelju članka 1. stavka 2. istog Zakona te žalbi na takve mjere

ako nije izričito drukčije navedeno, mjesno nadležni okružni sud je:

1. sud u mjestu u kojem se nalazi obiteljski dom

2. ako roditelji žive odvojeno, sud u mjestu prebivališta roditelja s kojim maloljetna djeca žive u slučaju zajedničke roditeljske skrbi ili sud u mjestu prebivališta roditelja koji sam izvršava roditeljsku odgovornost

3. u drugim slučajevima sud u mjestu prebivališta osobe koja nije pokrenula postupak.

U slučaju zajedničkog zahtjeva, stranke odabiru sud u mjestu prebivališta jedne od stranaka.

Međutim, ako su predmet spora uzdržavanje bračnog druga, doprinos za troškove uzdržavanja i obrazovanja djece, doprinos za troškove braka ili hitne i privremene mjere u slučaju okončanja registriranog partnerstva, nadležan može biti sud u mjestu prebivališta bračnog druga ili bivšeg partnera koji prima uzdržavanje ili roditelja koji ima primarnu odgovornost za djecu, čak i ako su punoljetna.

Mjesna nadležnost određuje se na temelju mjesta prebivališta na datum podnošenja zahtjeva ili, u slučaju razvoda, na datum podnošenja prvog zahtjeva. U slučaju zahtjeva za pravnu pomoć u vezi s pravom na skrbništvo nad djecom i pravom na osobne odnose s djecom nadležan je sud u okrugu u kojem dijete živi ili se smatra da živi.

U slučaju razvoda i zakonske rastave te njihovih posljedica nadležan je sud u okrugu u kojem bračni drugovi imaju zajedničko prebivalište ili, u nedostatku toga, u okrugu u kojem živi tuženik ili, u slučaju sporazumnog razvoda, u kojem živi jedan od bračnih drugova.

U pitanjima nasljeđivanja nadležan je sud zadnjeg prebivališta pokojnika.

U slučaju ugovora o najmu nadležan je sud mjesta u kojem se nalazi nekretnina.

U sporovima iz radnog prava nadležan je sud mjesta rada. Međutim, u određenim slučajevima u kojima poslodavac pokreće postupak protiv zaposlenika koji živi u nekoj drugoj državi članici, nadležan je sud u mjestu boravišta zaposlenika.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Luksemburško pravo priznaje „klauzulu o prenošenju nadležnosti“ (*clause attributive de juridiction*) kojom stranke ugovora određuju neki sud za rješavanje njihova spora.

Takve su klauzule iznimno korisne kad su u spor uključene stranke koje žive u različitim državama jer se omogućuje da se unaprijed odredi nadležni sud. Uvjeti valjanosti takvih klauzula između država članica Europske unije uređeni su Uredbom (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012.

Stranke se mogu sporazumjeti i o sudu nadležnom za isključivo nacionalne predmete. U tom slučaju stranke mogu pokrenuti spor pred sućem nižeg suda koji inače ne bi bio nadležan zbog vrijednosti predmeta spora ili zbog pravila o mjesnoj nadležnosti. Sporazum između stranaka može biti izričit ili može proizaći iz činjenice da je tuženik pristupio raspravi i iznio svoj predmet, a da nije prije bilo kakve obrane uložio prigovor nadležnosti suda pred kojim se vodi postupak. No, stranke ne mogu odabrati pred kojim će se okružnim sudom voditi postupak jer su pravila o nadležnosti na temelju vrijednosti predmeta spora pitanje javnog poretka.

Klauzula o prenošenju nadležnosti valjana je samo ako je izričito prihvate obje stranke. Dokaz o tom sporazumu mora biti podnesen u skladu s pravilima općeg prava.

U nekim je slučajevima sloboda stranaka u odabiru suda ograničena zakonom. Na primjer, Zakonom o zaštiti potrošača (*loi sur la protection juridique du consommateur*) klauzule se proglašavaju ništavima ako je njihov cilj lišiti potrošače prava da pokrenu postupak pred redovnim sudovima.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Posebni sudovi ustrojeni luksemburškim pravom (radni sud, niži sud nadležan za pitanja ugovora o najmu, prvostupanjski upravni sud (*tribunal administratif*), Arbitražno vijeće za socijalnu sigurnost) rješavaju u prvom stupnju sve predmete u njihovoj nadležnosti, bez obzira na vrijednost predmeta spora.

Tako, primjerice za suca nižeg suda, koji je prema općem pravu nadležan samo za predmete čija vrijednost ne prelazi 10 000 EUR, to se ograničenje ne primjenjuje u sporovima koji proizlaze iz ugovora o najmu.

Mjesna nadležnost:

Opće pravilo o mjesnoj nadležnosti

Ako je načelno nadležan sud u mjestu boravišta tuženika, postoje iznimke u pogledu posebnih sudova.

Tako je, primjerice u načelu nadležan radni sud u mjestu rada, a ne u mjestu prebivališta jedne od stranaka. Usto, spor u vezi s ugovorom o najmu mora se voditi pred sudom u mjestu u kojem se nalazi iznajmljena nekretnina.

To se pitanje ne postavlja kad je riječ o prvostupanjskom upravnom sudu i Arbitražnom vijeću za socijalnu sigurnost jer su ti sudovi nadležni za cjelokupno državno područje Velikog Vojvodstva.

Iznimke od općeg pravila

Posebni su sudovi nadležni samo ako je tako propisano zakonom te općenito strankama nije omogućeno izabrati sud koji nije određen zakonom.

Takva se nadležnost općenito smatra pitanjem javnog poretka (primjerice u području radnog prava) što znači da čak i ako stranke ne ulože prigovor u pogledu nadležnosti, sudac obvezno mora istaknuti svoju nenadležnost. Kao što je prethodno objašnjeno, iznimka od tog načela primjenjuje se na nižem sudu ako vrijednost predmeta spora izlazi iz okvira nadležnosti tog suda i ako postoji izričit ili prešutan dogovor između stranaka. U tom slučaju niži sud ne može se oglašiti nenadležnim.

Druge poveznice

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Povezani dokumenti

Organizacija pravosuđa (147 kb) (147 Kb)

Posljednji put ažurirano: 10/01/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.